

Η ΑΓΟΡΑ ΚΑΙ Η ΧΡΗΣΗ CAD/CAM ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΤΟΥ

1. CAD/CAM στην Οδοντιατρική.

Σύμφωνα με τον ορισμό που δίνει η Wikipedia.org:

«Η οδοντιατρική CAD/CAM (computer -aided -design and computer- aided -manufacturing) είναι ένας τομέας της οδοντιατρικής και της οδοντικής προσθετικής που χρησιμοποιεί το CAD/CAM (σχεδίαση με τη βοήθεια υπολογιστή και κατασκευή με τη βοήθεια υπολογιστή) για τη βελτίωση του σχεδιασμού και της δημιουργίας οδοντικών αποκαταστάσεων, ειδικά οδοντικών προθέσεων, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι στεφάνες, ένθετα και επένθετα, ακίνητες οδοντικές προσθετικές αποκαταστάσεις, αποκαταστάσεις με υποστήριξη οδοντικών εμφυτευμάτων, οδοντοστοιχίες (αφαιρούμενες ή σταθερές) και ορθοδοντικές συσκευές. Η τεχνολογία CAD/CAM επιτρέπει την παροχή μιας καλής εφαρμογής, αισθητικής και ανθεκτικής πρόθεσης για τον ασθενή. Το CAD/CAM συμπληρώνει προηγούμενες τεχνολογίες που χρησιμοποιήθηκαν για το σκοπό αυτό με οποιονδήποτε συνδυασμό με στόχο τη βελτιστοποίηση της αύξησης της ταχύτητας σχεδιασμού και δημιουργίας και της ευκολίας ή της απλότητας των διαδικασιών σχεδιασμού και την πραγματοποίηση πιθανών αποκαταστάσεων και συσκευών που διαφορετικά θα ήταν ανέφικτα. Άλλοι στόχοι περιλαμβάνουν τη μείωση του κόστους ανά μονάδα και την κατασκευή προσιτών αποκαταστάσεων και συσκευών που διαφορετικά θα ήταν απαγορευτικά ακριβές. Η χρήση του CAD/CAM από τον οδοντίατρο «δίπλα στην καρέκλα» απαιτεί συχνά επιπλέον χρόνο από την πλευρά του οδοντιάτρου και η αμοιβή είναι συχνά τουλάχιστον δύο φορές υψηλότερη από ό,τι για τις συμβατικές θεραπείες αποκατάστασης που χρησιμοποιούν εργαστηριακές υπηρεσίες. Παρόλο που η οδοντιατρική CAD/CAM χρησιμοποιήθηκε ήδη από τα μέσα της δεκαετίας του 1980, οι πρώιμες προσπάθειες εκλήφθηκαν ως δυσκίνητη καινοτομία, που απαιτούσε υπερβολικό χρόνο για την παραγωγή ενός βιώσιμου προϊόντος. Αυτή η αναποτελεσματικότητα εμπόδισε τη χρήση του στα οδοντιατρεία και την περιόρισε στη χρήση στο εργαστήριο (δηλαδή σε οδοντιατρικά εργαστήρια). Καθώς βελτιώθηκαν οι συμπληρωματικές τεχνικές, το λογισμικό και τα υλικά, αυξήθηκε η χρήση CAD/CAM σε οδοντιατρεία/χειρουργεία. Για παράδειγμα, η εμπορευματοποίηση του Cerec από τη Sirona έκανε το CAD/CAM διαθέσιμο σε οδοντιάτρους που στο παρελθόν δεν θα είχαν τρόπους να το χρησιμοποιήσουν».

Παρατίθεται απόσπασμα και από την Dentaly.org, οργάνωση που ιδρύθηκε το 2014 και είναι η μεγαλύτερη πηγή δωρεάν και ανεξάρτητης πληροφόρησης για την οδοντιατρική φροντίδα και τα θέματα στοματικής υγείας:

«με το CAD/CAM οι οδοντίατροι μπορούν αποτελεσματικά να δημιουργούν οδοντικές στεφάνες, γέφυρες, ένθετα, οδοντοστοιχίες και οδοντικές προθέσεις που υποστηρίζονται από εμφυτεύματα».

Παρατίθεται σχετικό απόσπασμα και από την Εθνική Ιατρική Βιβλιοθήκη (ΗΠΑ):

«...η CAD -CAM τεχνολογία έχει γίνει ένα όλο και πιο δημοφιλές κομμάτι της οδοντιατρικής τα τελευταία 25 χρόνια. Η τεχνολογία, η οποία χρησιμοποιείται τόσο στο οδοντιατρικό εργαστήριο όσο και στο οδοντιατρείο, μπορεί να εφαρμοστεί σε ένθετα, επένθετα, όψεις, στεφάνες, οδοντοστοιχίες, κολοβώματα εμφυτευμάτων...».

2. Η Σχετική Νομοθεσία

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν. 1666/1986 «Κατασκευή οδοντοπροσθετικών εργασιών από οδοντιάτρους», **«Η κατασκευή οδοντοπροσθετικών εργασιών από τον οδοντίατρο για λογαριασμό των ασθενών του δεν αποτελεί παράνομη άσκηση οδοντοτεχνικού επαγγέλματος».**

Σύμφωνα με το άρθρο 122 του Ν. 5034/2023 (ΦΕΚ Α'69) «Επαγγελματικά δικαιώματα οδοντοτεχνιτών», « 1. Το έργο του οδοντοτεχνίτη, όπως προβλέπεται στον ν. 1666/1986 (Α' 200) και στο π.δ. 83/1989 (Α' 37), εκτελείται, μόνο σε ειδικώς αδειοδοτημένους χώρους (αδειοδοτημένα οδοντοτεχνικά εργαστήρια), και μόνο από κατόχους άδειας ή βεβαίωσης άσκησης επαγγέλματος, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο μελών του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΤΩΝ» (Π.Σ.Ο.) και ανήκουν σε μια από τις παρακάτω, περιοριστικά αναφερόμενες, κατηγορίες: α) πτυχιούχοι Οδοντικής Τεχνολογίας των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας ή β) πτυχιούχοι Οδοντικής Τεχνολογίας ή Οδοντοτεχνικής των Τμημάτων Οδοντικής Τεχνολογίας ή Οδοντοτεχνικής του πρώην Ανώτατου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Αθηνών ή Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Αθηνών αντίστοιχα ή γ) πτυχιούχοι των πρώην Οδοντοτεχνικών Σχολών των Κέντρων Ανώτερης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Κ.Α.Τ.Ε.Ε.) και των Κέντρων Ανώτερης Τεχνικής Εκπαίδευσης (Κ.Α.Τ.Ε.) ή δ) πτυχιούχοι των Σχολών ή Τμημάτων της αλλοδαπής, των οποίων τα πτυχία έχουν αναγνωρισθεί ως ισότιμα και αντίστοιχα ή ισοδύναμα με τα πτυχία οδοντοτεχνίτη ή οδοντικού τεχνολόγου της ημεδαπής ή ε) κάτοχοι άδειας άσκησης επαγγέλματος οδοντοτεχνίτη του ν. 1666/1986. 2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος κάθε αντίθετη διάταξη καταργείται».

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του άρθρου 122 του Ν. 5034/2023, «με την προτεινόμενη ρύθμιση προστατεύονται τα επαγγελματικά δικαιώματα όσων πληρούν συγκεκριμένες, προβλεπόμενες στο νόμο προϋποθέσεις και συνεπώς έχουν το δικαίωμα να ασκούν το έργο του οδοντοτεχνίτη.

Η νέα ρύθμιση ήρθε πράγματι να προστατέψει και να οριοθετήσει το επάγγελμα του οδοντοτεχνίτη και να ονοματίσει αυτούς που δικαιούνται να εκδίδουν άδεια σε αντιδιαστολή με το άρθρο 1 του Ν. 1666/86 που παρείχε τη δυνατότητα αυτή μόνο τους πτυχιούχους ΤΕΙ. Με τη νέα διάταξη ο οδοντίατρος δεν περιλαμβάνεται σε αυτούς που δικαιούνται να λάβουν βεβαίωση άσκησης επαγγέλματος οδοντοτεχνίτη και λειτουργίας οδοντοτεχνικού εργαστηρίου

-πλην όμως, ούτε με το προηγούμενο νομοθετικό πλαίσιο του Ν. 1666/86 μπορούσε ο οδοντίατρος νομίμως να λειτουργήσει οδοντοτεχνικό εργαστήριο.

Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους μάλιστα, με την **με αριθ.301/2002 γνωμοδότησή** του, είχε αποφανθεί αρνητικά για τη δυνατότητα έκδοσης υπέρ οδοντίατρου, κατέχοντος νόμιμη άδεια ασκήσεως επαγγέλματος και άδεια ασκήσεως επαγγέλματος οδοντοτεχνίτη, παρά το γεγονός ότι αυτός κατείχε και πτυχίο ΤΕΙ ειδικότητας οδοντοτεχνίτη, με την αιτιολογία ότι **έτσι θίγεται η αξιοπρέπεια του οδοντιατρικού λειτουργήματος (όχι του οδοντοτεχνικού) και η επαγγελματική ανεξαρτησία του οδοντίατρου εάν αυτός, ο οδοντίατρος -οδοντοτεχνίτης, εκτελεί εργασίες κατά παραγγελία άλλων συναδέλφων του.**

Όμως στην ίδια αυτή γνωμοδότηση του ΝΣΚ είχε **απερίφραστα εγκρίνει τη δυνατότητα του οδοντίατρου να διενεργεί οδοντοπροσθετικές εργασίες για λογαριασμό των ασθενών του, χωρίς την ανάγκη έκδοσης στο όνομά του προηγούμενης άδειας οδοντοτεχνίτη.**

Η ρύθμιση του άρθρου 122 του Ν. 5034/2023 (ΦΕΚ Α'69) προστατεύει τα επαγγελματικά δικαιώματα των νομίμως ασκούντων το επάγγελμα οδοντοτεχνιτών, αυτών που έχουν βεβαίωση άσκησης επαγγέλματος, εγγραφή στο Σύλλογο και οι οποίοι λειτουργούν σε νομίμως αδειοδοτημένο εργαστήριο έναντι εκείνων που δεν είναι εγγεγραμμένοι, δεν έχουν άδεια, δεν έχουν νόμιμο εργαστήριο.

Η διάταξη του άρθρου 122 του Ν. 5034/2023 ορίζει τα επαγγελματικά δικαιώματα των οδοντοτεχνιτών **και όχι των οδοντιάτρων**. Καταργεί κάθε αντίθετη διάταξη που αφορά στα επαγγελματικά δικαιώματα των οδοντοτεχνιτών και όχι των οδοντιάτρων. Αν ο νομοθέτης ήθελε να καταργήσει το δικαίωμα των οδοντιάτρων να κατασκευάζουν προϊόντα για τους δικούς τους ασθενείς, θα το όριζε σαφώς.

Η ρύθμιση έρχεται να καταργήσει **κάθε αντίθετη προηγούμενη**.

Όμως:

Αντίθετη προηγούμενη διάταξη δεν πρέπει να θεωρηθεί ότι είναι το άρθρο 9 του Ν. 1666/86 διότι ποτέ το άρθρο αυτό δεν έδινε το δικαίωμα στον οδοντίατρο να αντιποιείται το επάγγελμα, να αυτοπροσδιορίζεται ως οδοντοτεχνίτης, ή να διατηρεί οδοντοτεχνικό εργαστήριο.

Η διάταξη του άρθρου 9 του Ν. 1666/86 είναι ειδική και ως ειδική εξακολουθεί να ισχύει και ουδέποτε ούτε ρητά ούτε σιωπηρά καταργήθηκε με τη νέα ρύθμιση [lex specialis derogat legi generali: μεταγενέστερη διάταξη γενική δεν καταργεί προγενέστερη ειδική]: οι οδοντίατροι για τους ασθενείς τους και μόνο δικαιούνται να κάνουν οδοντοπροσθετικές εργασίες- πολλώ μάλλον σήμερα που η πρόοδος της τεχνολογίας τους δίνει τη δυνατότητα να επενδύουν σε μηχανήματα σχεδιασμού και κατασκευής με τη βοήθεια υπολογιστή CAD/CAM.

Πέραν των ορισμών που δίνουν οι διάφοροι οργανισμοί, βιβλιοθήκες, εταιρείες, το ζήτημα έχει απασχολήσει και το CED (Council of European Dentists -Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Οδοντιάτρων) το οποίο θεωρεί δεδομένη τη δυνατότητα των οδοντιάτρων να αγοράζουν και να κάνουν χρήση CAD -CAM, επικουρικά δε ο Γαλλικός Κώδικας Δεοντολογίας των Οδοντιάτρων ρητά μνημονεύει

ότι δεν υπάρχει καμία απολύτως απαγόρευση για τον οδοντίατρο σχετική με την κατασκευή προσθετικών εργασιών για τους ασθενείς του.

Ο οδοντίατρος, κατασκευάζοντας προσθετικές εργασίες με CAD-CAM δεν επιβουλεύεται το έργο του οδοντοτεχνίτη ούτε επιχειρεί, με τον τρόπο αυτό, να λειτουργήσει παρανόμως εργαστήριο, ούτε αντιποιείται το επάγγελμα: όπως δικαιούτο στο παρελθόν, έτσι και τώρα, εφόσον το επιθυμεί, μπορεί να κάνει εργασίες προσθετικές για τους δικούς του μόνο ασθενείς.

Το επάγγελμα του οδοντοτεχνίτη, ως παραϊατρικό, είναι άμεσα συνδεδεμένο με την υγεία- τη στοματική υγεία και έργο του οδοντοτεχνίτη είναι η κατασκευή σε κατάλληλα αδειοδοτημένο χώρο, οδοντοτεχνικών εργασιών, σύμφωνα με γραπτές οδηγίες και ρητές εντολές του παραγγέλλοντος οδοντίατρου. Ο οδοντοτεχνίτης είναι υπεύθυνος για την πιστή τήρηση των γραπτών οδηγιών και εντολών του οδοντίατρου και την καλή τεχνική κατασκευή των εν λόγω εργασιών, με τη χρησιμοποίηση εγκεκριμένων υλικών και κραμάτων και απαγορεύεται να έχει επαγγελματικές επαφές ή συναλλαγές με άτομα που έχουν ανάγκη οδοντοπροσθετικής εργασίας και να επεμβαίνει με οποιοδήποτε τρόπο και για οποιοδήποτε λόγο στη στοματική κοιλότητα. Απαγορεύεται στον οδοντοτεχνίτη να κατέχει και να χρησιμοποιεί υλικά, μηχανήματα, όργανα ή εργαλεία για έλεγχο ή επέμβαση στη στοματική κοιλότητα, καθώς και να διατηρεί σχετικό υλικό και μηχανικό εξοπλισμό. Αντίστοιχα, ο οδοντίατρος είναι υπεύθυνος για τη διάγνωση, το σχεδιασμό και την καλή εφαρμογή των προσθετικών εργασιών στη στοματική κοιλότητα και για την επιλογή του υλικού και του κράματος μετάλλου που χρησιμοποιούνται. Η επιλογή γίνεται από υλικά και κράματα μετάλλων που έχουν ελεγχθεί και κριθεί από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (Ε.Ο.Φ.) ως κατάλληλα για την κατασκευή οδοντοπροσθετικών εργασιών. Για το σκοπό αυτόν ο Ε.Ο.Φ. καταρτίζει πίνακα που περιέχει τα προαναφερόμενα εγκεκριμένα υλικά και κράματα μετάλλων και κοινοποιείται κάθε εξάμηνο στην Ε.Ο.Ο., στην Π.Ο.Ε.Ο. και στα σωματεία των οδοντοτεχνιτών, που απασχολούνται με σχέση εξαρτημένης εργασίας.

3. Συμπέρασμα

Συμπερασματικά και με δεδομένο ότι, όπως ορίζεται και στο άρθρο 1 του Ν. 1026/1980, «*έργο του οδοντίατρου είναι «η πρόληψις, η διάγνωσις και η θεραπεία των ανωμαλιών και παθήσεων των οδόντων, του στόματος, των γνάθων και των παρακειμένων ιστών»*», στο πεδίο δε αυτό καταφανώς εντάσσεται εφόσον έχει τα κατάλληλα μέσα, τη γνώση και την επάρκεια για αυτό, και η κατασκευή οδοντοπροσθετικών εργασιών για τους ασθενείς του, **καμία διάταξη νόμου δεν μπορεί να περιορίσει ή να απαγορεύσει το πεδίο των δραστηριοτήτων του με τη χρήση των μηχανημάτων CAD-CAM και των παρελκομένων τους.**